

Emancipationens Fordærvlighed, at disse Kvinder taler med Foragt om den eneste Opgave, som de er ene om i Verden, og som ingen Mand kan hjælpe dem med.“ Tænk om H. havde anvendt den simple Retskaffenhed først at undersøge, hvad det er for Slags Foredrag og Diskussioner, som har været holdt i Kvindesagsforeningen og saa havde bladet igennem et Par Aargange af „Nylænde“. Der vilde han til sin Forundring have fundet, at vi — blandt andre Ting — har behandlet saadant som Smaa-børns Pleje og Opdragelse, Køkkenstel og Husstel i det hele, Tjenestepigeforholdene, Kvindens Sundhed o. s. v., og han vilde ikke have fundet et eneste Ord, som vidnede om Foragt for det. Heuch mener er Kvindens „eneste“ Opgave — H. kan ikke tænke sig noget frygteligere end at se sin egen Moder i Stortinget. „Tænker Eder den ærværdige med sin stakkels Fistelstemme udbrede sig med al den Iver og Fanatisme, som let griber Kvinden, om hvorvidt det var rimeligt at beholde Konsulaterne i Wien og Rom! Er jeg den eneste, som vilde have flyet i Rædsel fra Salen, hvis man tænker sig sin Moder i en saadan Situation?“ Ja, vi har ikke alle af Naturen faaet en vakker Stemme, men hvorfor Heuchs Moder ikke skulde kunne have sagt noget fornuftigt om Konsulatet i Rom, kan jeg ikke skønne. Var hun blevet valgt til Stortingsrepræsentant, vilde det naturligvis have været, fordi Vælgerne ansaa hende for at have de fornødne Betingelser til at udfylde Pladsen. „Selve Sproget oprører sig mod Kvindeemancipationens Tanke,“ siger H.; Ullmann talte om Købmand Wilhelmine Hansen — Manden Wilhelmine Hansen, er det ikke et Monstrum? Og vi læser hver Dag om Formand Wilhelmine Hansen. — Hvis H. bare havde spurgt en Filolog, vilde han have faaet at høre, at „Mand“ betyder det samme som „Menneske“, og at vi taler om Mennesket Wilhelmine Hansen, er vel ikke saa farligt? Heuch véd, hvorledes den Kvinde vil blive, som vil paatage sig Mands Gerning. „Hun bliver et vanskabt Misfoster, hun bliver et Neutrum, saaledes som det er Syn for Sagen for den, der vil have Øjne til at se med. I Emancipationens forjættede Land, Amerika, gives der Læger, som for ramme Alvor paastaar, at der, hvor Kvinderne gennem et Par Slægtled har været emanciperede og gjort Mændens Gerning, der fremkommer der en steril Kvindetype, som i mange Henseender varierer fra den ordinære Kvindetype.“ Jeg har ogsaa hørt om den Type i Amerika, men jeg har rigtignok hørt, at Mænd og Kvinder var ligedan, og jeg har hørt, at Klimaet og det anspændte, urolige Liv har faaet Skylden for at have frembragt Typen. Er Kvinderne der sterile, kan umulig Kvindeemancipationen have Skylden af den simple Grund, at Arbejdet for Kvindesagen, selv i Amerika, er saa nyt, at Kvinder endnu ikke gennem et Par Slægtled har udført Mænds Gerning. Det er snurrt, at ikke H. har gjort det meget simple Regnestykke. — H. „er ingenlunde enig med dem, som af utilistiske Hensyn mener at kunne forsvare til en vis Grad Kvindens Emancipation.“ Det er et Hib til Hertzberg. Nej, ingen skal kunne beskylde H. for ikke i dette Stykke at være konsekvent. Jeg har med egne Øren hørt H. sige, at Smaapiger ikke skulde gaa i

Skole — vilde de lære noget, kunde de bede en hjemme om at læse med sig.

Slutningen af Stortingsdebatten skiller sig i Tone stærkt fra Begyndelsen. Modstanderne af Kvinders Stemmeret har ikke flere Argumenter, og saa gør de, som Folk saa ofte gør, naar Argumenterne slipper op, de griber til at blive sinte. Hval glemmer rent de pæne Ord, han i Begyndelsen brugte om Kvinderne, og er saa uheldig, at han kommer til at sige, da der er Tale om at lade sig skræmme fra at handle efter sin Overbevisning: „Om en saadan Mand vilde jeg sige: han er ikke Mand, han fortjener ikke Navnet af Mand; han er en Kælling! Han fortjener ikke Navn af Kvinde en Gang.“ Der kan man se, paa hvilken Plads han i Virkeligheden sætter Kvinderne. Og Heuch sætter rent alle Høflighedshensyn til Side. Der sad paa Galleriet en Række Kvinder, af hvilke H. ganske vist kendte de fleste, og saa sluttede han sin Tale med at fortælle, at „Kvindeemancipationens Forfægtere de vil være fri for alle Hjemmets Baand og alle Autoritetens, — jeg fatter ikke ret, hvorledes nogen kan mene, at Emancipationens Heltinder, disse redigerende, debatterende, polemiserende, prædikende, omrejsende Kvinder kan have Hjerte eller Hoved tilbage for Hjemmet og dets mangfoldige Gerning.“

Som vi ser, er det bare Skræmmebilleder og ikke en eneste reel Indvending, som fremkommer mod Kvinders Stemmeret. Kvinderne forstaar ikke sit eget bedste, men vi — Mændene — vi véd det. Der svares, som om det var Smaabørn og ikke voksne Mennesker, der kom frem med et Forlangende. Jeg for min Part vilde have mere Respekt for den Mand, der traadte frem og sagde: „Vi har Magten, og vi gør hvad vi vil. Det konvenerer os ikke at give Kvinderne Stemmeret. Vi er bange for, at ved en Forandring vilde vor — Mændenes — Bekvemmelighed komme til at lide.“ Et saadant Svar vilde været brutalt, men det vilde være ærligt, for det er deres Hjertes Mening.

Det, jeg har ønsket at faa frem i Dag, er: at det, det først og fremmest gælder om, er at arbejde for at faa alle Kvinder til at forlange fuld Frihed og faa alle Mænd til at erkende dette Forlangendes Berettigelse, og saa ved Siden af Arbejde for alle de praktiske ydre Ting — først og fremmest for Stemmeret, som dog tilsidst bliver *Alpha* og *Omega* i Kvindesagen.

Og naar vi ønsker og arbejder for, at Kvindesagen maa gaa igennem til Sejer, saa er det for vor egen Skyld og for Mændenes Skyld, og saa fordi vi har set og forstaaet, at Kvindernes Frigørelse ikke er en Sag for sig, men et Led i den store Udvikling, at dens Sejer er en Forberedelse til Løsningen af de store Opgaver, som Fremtiden faar at løse, at Gud, ved at vække Kvinderne til Selvstændighed og til Arbejde, forbereder det Arbejde, som kun Mænd og Kvinder kan løse sammen — Arbejdet for at ophæve Fattigdommen og Nøden og Elendigheden i Verden, og Arbejdet for at faa afskaffet Krigen med alle dens Rædsler.

Et Spørgsmaal.

Der er én Ting, jeg tit har tænkt over: hvorfor er det nødvendigt, at enhver Kvinde

„lærer at lave Mad“. Følgende gælder alt-saa: „Du maa gerne lære noget andet; men lave Mad, det skal Du kunne, enten Du faar Brug for det eller ej“. Hvad om der sagdes til Mændene: „I maa være, hvad I vil; men at være Skræder det skal I lære“. Jeg tillader mig at henvende mig til de ærede Mænd: „Hvad vilde I sige dertil?“

Josefa Birk.

Mariho.

Ene i Mørke.

Det har altid gjort mig ondt for de Børn, der af Forældre eller Barnepiger er blevne skræmmede for Mørke. Hvor mange angstfulde Timer tilbringer saadanne smaa Stakler ikke vaagne i deres Senge, naar Lampen eller Lyset er slukket? Ja, selv om de havde saa omhyggelige Forældre, at en Natlampe faar Lov at brænde i Soveværelset, kan en paa Klem staaende Dør ind til et mørkt Værelse blive en Kilde til Pine og Angst for de frygtsomme smaa. Denne „væren bange for Mørket“ er meget vanskelig at udrydde igen, og hvor mange nervøse Lidelser har ikke deres Udspring i den.

Den bedste Maade at faa den for mange Børn naturlige Skræk for Mørke overvunden paa, er at give dem smaa Ævinder at udføre i mørke Stuer, helst først i saadanne Værelser, der ligger lige op til den lyse Stue. Er de i Begyndelsen lidt modvillige til at gaa, bør man gaa med, og opdager man, at et eller andet lader til at indgyde dem Frygt, bør man føre Barnet derhen og vise, at det er et eller andet Møbel eller lignende, der ved Lys er alt andet end skrækindgydende. Der er intet, der hjælper mere mod Skræk end at komme til at le, og en sund Latter er ofte Følgen af, at den lille faar at vide, hvad det var, han eller hun var tosset nok til at lade sig skræmme af. Med Strængthed eller ved Tvang lader der sig derimod intet udrette.

Den eneste Frygt, jeg har tilladt mine Børn, er Frygten for at støde sig.

„Kvinden og Hjemmet“.

Arbejdervenlighed.

Det vil erindres, hvor stærkt et mandligt Fagforeningsmedlem tog paa Veje mod „Hvad vi vil“, da vi for nogen Tid siden udtalte vor Misbilligelse mod de Arbejdslove, der vil indskrænke Kvindens Ret til Arbejde i Fabriker.

Det kunde maaske derfor være af Interesse for vore Læsere at se, hvad et fransk Kvindeblad, der er nøje kendt med franske Arbejderforhold, siger. Fru Marie Martin har ganske samme Mening som vi, at disse saakaldte Beskyttelseslove for Kvinder i Virkeligheden er en Beskyttelseslov for Mænd mod Kvindernes Konkurrence.

Fruen skriver saaledes:

„Om nogle Uger vil, efter al Sandsynlighed, Deputeretkammeret stadfæste den nye Lov om Kvinders og mindreaarige Pigers Arbejde.

Vore Læsere vil ikke have glemt, at denne allerede havde været til Afstemning i den foregaaende Samling, men at Senatet